

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์

แนวคิดเรื่องผู้กรองสาร

กระบวนการผลิตข่าว

คุณภาพการเขียน

ส่วนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์

ประเภทของหนังสือพิมพ์

Wilbur Schramm (1949) ได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

ข่าวหนัก (hard news) หมายถึงข่าวที่มีสาระประโยชน์ แต่ผู้อ่านได้รับผลตอบแทนทางจิตใจช้า (delayed reward news) เพราะไม่ตื่นเต้นหรือเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากนักเช่น ข่าวบริหารประเทศ ข่าวความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการศึกษา ข่าววัฒนธรรม และศาสนา

ข่าวเบา (soft news) หมายถึง ข่าวที่ผู้อ่านได้รับผลตอบแทนทางจิตใจเร็วหรือรู้สึกได้ทันที (immediate reward news) เพราะสามารถเร้าอารมณ์ผู้อ่านได้โดยตรง เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวกีฬา ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวภัยพิบัติและปาฏิหาริย์ รวมทั้งข่าวบันเทิง และข่าวสังคม

Seymour (1968) แบ่งลักษณะของหนังสือพิมพ์ได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. หนังสือพิมพ์ประเภทเพ่งคุณภาพ (The Quality Newspaper) เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่สนองตอบความพอใจด้านความรู้ ความคิดของผู้อ่านในระยะยาว เนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ ในด้านข่าว บทความ ความคิดเห็นตั้งอยู่บนความเป็นจริงของข้อเท็จจริง การอธิบายเบื้องหลังข่าว ประเด็นข่าวเขียนถูกต้องตามหลักวิชาการ การจัดวางรูปแบบไม่เน้นเรื่องความสวยงามสะดุดตา ผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นพวกปัญญาชน

และเป็นนักวิชาชีพที่สนใจการเมือง การปกครอง การบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล

2. หนังสือพิมพ์ประเภทเฟื่องปริมาณ (The Quantity Newspaper) เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่สนองตอบความต้องการความผ่อนคลายอารมณ์ของผู้อ่านทันที เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับความสนใจของมนุษย์ (Human Interest) ข่าวบันเทิง ข่าวอาชญากรรม ข่าวตื่นเต้นเร้าอารมณ์ ข่าวการเมืองไม่หนักเกินไป การจัดวางรูปแบบเน้นให้สะดุดตาคนอ่าน การพาดหัวข่าวเร้าความสนใจด้วยตัวอักษรใหญ่ๆ สาระส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับมนุษย์ ผู้อ่านเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ

บุญเลิศ ศุกดิลก (2527) ได้แบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์รายวันออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. หนังสือพิมพ์รายวันประเภทเฟื่องคุณภาพ (Quality Newspapers) หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มุ่งให้ความสำคัญต่อข่าวสารที่เน้นหนักทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เนื้อหาส่วนใหญ่ประกอบด้วยข่าวและบทความประเภทหนักสมอง ได้แก่ มติชน
2. หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม (Popular Newspapers) หนังสือพิมพ์ประเภทนี้ มุ่งให้ความสำคัญต่อข่าวสารประเภทเร้าอารมณ์ ตื่นเต้น เนื้อหาส่วนใหญ่ประกอบด้วยข่าวหรือบทความประเภทเบาสมอง (Soft News) เช่น ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวสังคม และข่าวอาชญากรรม เป็นต้น ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์
3. หนังสือพิมพ์รายวันประเภทกึ่งคุณภาพประชานิยม เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาผสมผสานของหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภทเข้าด้วยกันคือทั้งข่าวหนักและข่าวเบา ได้แก่ หนังสือพิมพ์บ้านเมืองและแนวหน้า

บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

Duane (1971) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์เป็นกิจการที่มนุษย์สร้างขึ้นมารับใช้มนุษย์ หนังสือพิมพ์จึงเป็นประหนึ่งสถาบันสาธารณะซึ่งควรจะต้องทำหน้าที่รับใช้สังคมและสาธารณชนต่างๆ ดังนี้

1. การเสนอข่าวสาร (To provide information) โดยการแสวงหาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมารายงานให้ประชาชนได้ทราบ ในรูปแบบต่างๆ เช่น ข่าว บทความ สารคดี เป็นต้น และข่าวจะต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์มากที่สุด
2. การเสนอความคิดเห็นหรืออธิบายความหมายต่างๆ (To offer guidance and to explain the meaning of the news) เป็นการชี้แนะแนวทาง หรืออธิบายไขความหมายของข่าว

ซึ่งหนังสือพิมพ์ทำได้ด้วยการรายงานข่าวหรือจับประเด็นข่าวที่สำคัญมาวิพากษ์วิจารณ์ และ การแสดงความเห็นเสนอแนะอยู่ในรูปของบทบรรณาธิการ บทวิจารณ์ บทความ เป็นต้น

3. การให้ความบันเทิง (To provide entertainment) หมายถึง ความบันเทิงที่ผู้อ่าน ได้รับจากการอ่านเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดและพักผ่อนไปด้วยในเวลาเดียวกัน

4. การให้บริการสาธารณะ (To serve the public) หนังสือพิมพ์ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ การกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชน เช่น รายงานข่าวให้รัฐบาลได้รู้ถึงความไม่ยุติธรรมที่ประชาชนได้รับ

5. การเป็นองค์กรธุรกิจ (To stay in business) เพื่อให้หนังสือพิมพ์อยู่ได้ตลอดไป หนังสือพิมพ์จะต้องมีผู้อ่านเพียงพอ และจำเป็นต้องมีโฆษณาจำนวนมากพอที่จะได้เงินมาเป็นค่าใช้จ่าย และเป็นเงินทุนหมุนเวียน

เนื้อหาในหนังสือพิมพ์

ซวรัตน์ เชิดชัย (2527) ได้กล่าวว่าเนื้อหาของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับย่อมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือความตระหนักในภาระหน้าที่ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชน มีความรับผิดชอบในวิชาชีพของตนเองคือให้ความรู้ ความบันเทิง การศึกษา ข่าวสารแก่ผู้อ่าน โดยเนื้อหาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้อ่าน และเป็นความต้องการของผู้พิมพ์โฆษณา

รูปแบบการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์

1. ข่าว (News) มีผู้ให้คำนิยามของคำว่าข่าวไว้ดังนี้

ข่าว คือ รายงานของเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่น่าสนใจมิใช่เพียงเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งเท่านั้น แต่ข่าวจะเป็นเรื่องราวที่มีคนรายงานมาให้ทราบ “สาระสำคัญของข่าว ต้องเป็นรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าวเห็นพ้องต้องกันว่า ประชาชนควรรับทราบ ทั้งผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าว จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่า เหตุการณ์ใดควรได้รับการรายงานหรือไม่” (มาลี บุญศิริพันธ์, 2537) และยงยุทธ รักษาศรี (2530) ได้ให้คำนิยามของคำว่า “ข่าว” คือ สิ่งที่เกิดขึ้นและประชาชนให้ความสนใจ ข้อเท็จจริงสำคัญที่เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น เหตุการณ์หรือแนวคิดซึ่งปลุกชนให้ความสนใจ ซึ่งมีผลหรือมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตมนุษย์ หรือความผาสุกของมนุษย์ ความถูกต้อง ความทันต่อเวลาของสิ่งที่เกิดขึ้นการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งเรื่องต่าง ๆ ที่สามารถจำแนกออกมาเสนอ เพื่อความพอใจหรือเพื่อความสนใจของผู้อ่านได้ ตลอดจนถึงสิ่งที่ประชาชนต้องการจะ

อ่านและสิ่งดังกล่าวจะต้องไม่ละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎหมายและศีลธรรม

สำหรับนักสื่อสารมวลชนหรือนักหนังสือพิมพ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า ข่าว จากประสบการณ์ของตนเอง เช่น “ข่าวคือสิ่งที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตัดสินใจเลือกลงพิมพ์ เพื่อสนองต่อผู้อ่าน” (มาลี บุญศิริพันธ์, 2537)

จากนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า ข่าวควรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ คือ ความน่าสนใจ ข้อเท็จจริง และผู้อ่าน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า สิ่งที่จะเป็นข่าวจะต้องเป็น ข้อเท็จจริงที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านและปัจจัยที่ทำให้ข่าวมีคุณค่า และน่าสนใจ สำหรับผู้อ่าน ได้แก่ ความใกล้ชิด ความสด ทันสมัย ความเด่น สิ่งที่น่าสนใจ หรือเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ ความก้าวหน้าในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ การค้นพบ วิจัย การประดิษฐ์ หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความกระทบกระเทือนเป็นผลกระทบต่อมวลชนด้านการครองชีพ ความเป็นอยู่ และเรื่องราวทางเพศ เป็นต้น และจากผลการวิจัยเรื่อง “เนื้อหาข่าวและแนวทางการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” พบว่า ความรวดเร็ว ความใหม่สด และความทันสมัย นั้น หนังสือพิมพ์ทุกประเภท และทุกฉบับให้ความสำคัญมากที่สุด (ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์, 2534)

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้ข่าวน่าสนใจ ได้แก่ ความรวดเร็ว การพาดหัวข่าว ประเภทของผู้อ่าน นโยบายของหนังสือพิมพ์ การลงพิมพ์ข่าว การตรวจข่าวก่อนพิมพ์ เป็นต้น

2. บทบรรณาธิการ (Editorial)

บทบรรณาธิการหรือบทนำ เป็นคอลัมน์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เพื่อแสดงความคิดเห็น ของหนังสือพิมพ์ ความสำคัญของบทบรรณาธิการอยู่ที่การแสดงออกสะท้อนถึงนโยบายและจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์นั้นๆ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2537)

3. บทความ สารคดี และบันเทิงคดี

บทความ หมายถึง ความเรียงที่เสนอเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นจริง การเขียนนั้น จะเขียนด้วยท่วงทำนองที่ค่อนข้างจริงจัง ได้แก่บทความวิชาการ บทวิเคราะห์เหตุการณ์ รวมถึงบทความสารคดี

4. คอลัมน์ จะเป็นข้อเขียนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง และมีความยาวอยู่ในเนื้อที่เฉพาะ มักลงชื่อผู้เขียนหรือใส่นามปากกา และมักมีตำแหน่งประจำ เช่น คอลัมน์สังคมชุมชน สังคม การเมือง เป็นต้น

แนวคิดเรื่องผู้กรองสาร (Gatekeeper)

นักวิชาการสองท่านได้ให้ คำจำกัดความของคำว่า “ผู้กรองสาร” ไว้ดังนี้

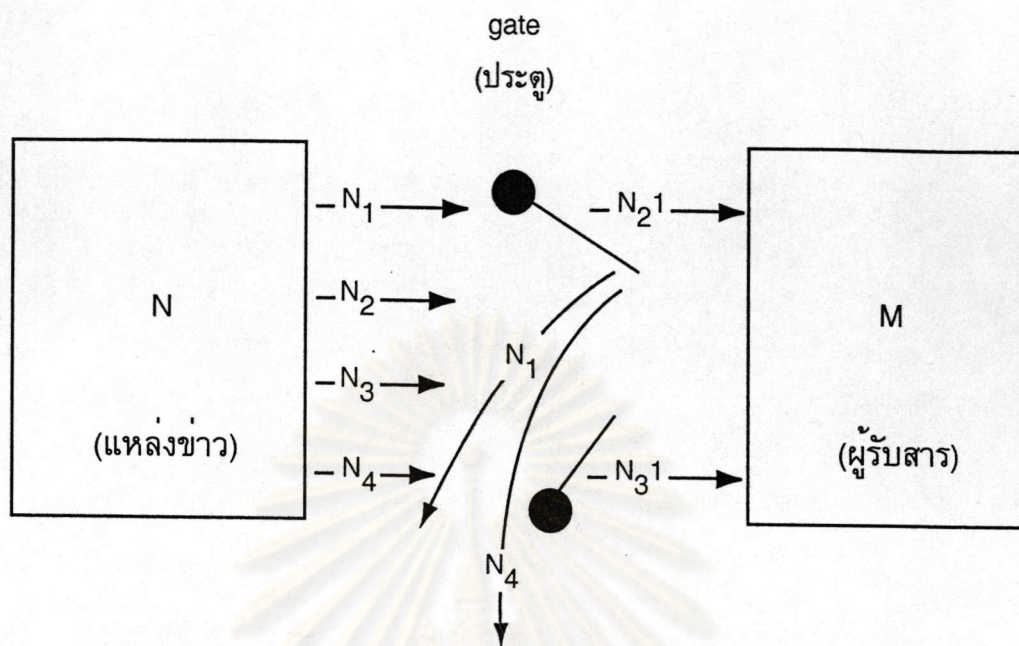
White, D.M. (1950) กล่าวว่า ผู้กรองสาร คือบุคคลที่ทำหน้าที่กั้นกรอง เลือกสรร ข่าวสารเพื่อเสนอต่อไปยังสาธารณชน ผู้กรองสารจึงอยู่ในฐานะที่จะควบคุมข่าวสารต่างๆ ที่จะผ่านไปยังประชาชนทั่วไป โดยอาศัยวิธีการคัดเลือก และเรียบเรียงข่าวสาร ตลอดจนกำหนด เวลาและจัดลำดับความสำคัญของข่าวสารนั้นๆ

Kurt Lewin (1965) กล่าวว่า ผู้กรองข่าวสาร คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่จะตัดสินใจว่าข่าวหนึ่งควรปล่อยผ่านไป หรือระงับไม่ให้ปล่อยผ่านไป ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานของนายทวารข่าวสารจะเท่ากับทำให้เกิดความเข้าใจ ในปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจของผู้กรองข่าวสารด้วย

และ Kurt Lewin นี้เอง เป็นบุคคลแรกที่นำเอาคำว่า “ผู้กรองสาร” เข้ามาใช้ใน สาขาการสื่อสารมวลชน โดยให้ข้อสังเกตว่า ข่าวสารมักไหลผ่านช่องทางต่างๆ กัน ประกอบไปด้วย บริเวณประตูที่ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารตามกฎหมายที่ตั่งไว้ หรือ โดยวินิจฉัยของผู้กรองสารเองว่าจะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่ ซึ่งแนวความคิดนี้ได้ถูกนำมาอธิบาย ลักษณะการไหลของข่าวสารในกระบวนการสื่อสารมวลชน (พีระ จิรโสภณ 2529: 624)

White, D.M. ได้ใช้แนวความคิดเรื่องนี้ ในการศึกษาถึงกิจกรรมของบรรณาธิการข่าว โทรพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกันฉบับหนึ่ง ซึ่งกิจกรรมในการตัดสินใจคัดเลือกข่าว เพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์นี้มีส่วนคล้ายกับหน้าที่ผู้กรองสาร (White, D.M., 1950) ดังแบบจำลองต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

N = แหล่งของข่าวต่างๆ

N_1, N_2, N_3, N_4 = ข่าวแต่ละชิ้น

N_{21}, N_{31} = ข่าวที่ถูกเลือก

M = ผู้รับสาร

N_1, N_4 = ข่าวที่ไม่ถูกเลือก

แบบจำลองผู้เฝ้าประตู ดี เอ็ม ไวท์ (1950)

จากแบบจำลองจะเห็นได้ว่า แหล่งข่าวจะมีข่าวสารมากมายหลายชิ้นที่ส่งมายังสื่อมวลชน อันได้แก่หนังสือพิมพ์ บรรณาธิการจะทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสารเพียงบางชิ้นเพื่อตีพิมพ์ ส่วนข่าวอีกหลายชิ้นถูกตัดทิ้งไป ข่าวสารที่ถูกคัดเลือกไว้นี้จะผ่านกระบวนการผลิตหรือตกแต่งให้เหมาะสมกับเวลา เนื้อที่หรือลักษณะของสื่อเพื่อส่งไปยังผู้รับ

แบบจำลองของ White, D.M. อธิบายอย่างง่าย ๆ ถึงบทบาท “ผู้กรองสาร” ของสื่อมวลชนซึ่งในความจริงแล้วอาจมีขั้นตอนสลับซับซ้อนกว่านี้ เช่น ข่าวโทรพิมพ์ที่ส่งมานั้น ก่อนที่จะส่งมาก็จะต้องมีการกลั่นกรองมาก่อนจากบรรณาธิการสำนักข่าวนั้น ๆ หรือแม้แต่ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวเองก็จะทำหน้าที่ “ผู้กรองสาร” คือ เลือกว่าจะทำรายงานข่าวไหนหรือไม่ทำข่าวไหนบ้างก็ได้ และเมื่อข่าวโทรพิมพ์นั้นถูกส่งมายังสำนักพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ นอกจากจะถูกคัดเลือกโดยบรรณาธิการข่าวต่างประเทศแล้ว ก็อาจจะถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่น เช่น สมาชิกในครอบครัวญาติ เพื่อน ฯลฯ การถ่ายทอดโดยผู้เปิดรับสารสื่อมวลชนนี้ก็จะเป็นไปในลักษณะ “ผู้กรองสาร” คือ เลือกจะถ่ายทอดเพียงบางส่วนหรือส่วนใดส่วนหนึ่งก็ย่อมได้อีกเช่นกัน จึงเห็นได้ว่าข่าวสารสื่อมวลชนมักจะไหลผ่านผู้กรองสารต่าง ๆ มากมายหลายชั้น

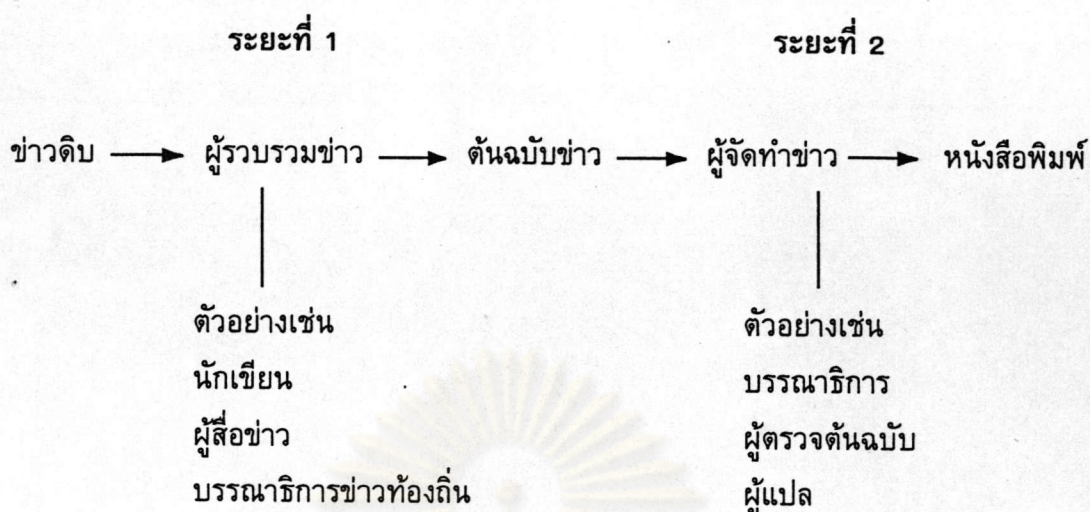
ในปี ค.ศ.1757 หลังจากที่แบบจำลองของ White, D.M. ได้แพร่หลายออกไป ทำให้ B.H.Westly และ M.S.Maclean นำไปประยุกต์ใช้ เพื่ออธิบายแบบจำลองบทบาทช่องทางการสื่อสาร (C) ในฐานะผู้กรองสารและแบบจำลองนี้ครอบคลุมการสื่อสารในลักษณะต่างๆ ทั้งในระดับระหว่างบุคคลและระดับการสื่อสารมวลชน

เป็นความพยายามที่จะจัดระเบียบข้อค้นพบ งานการวิจัยต่างๆ ให้เป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในด้านการสื่อสารมวลชนที่สลับซับซ้อนต่อไป (พีระ จิโรสภณ, 2529)

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้กรองสารมีหน้าที่ในการคัดเลือก จัดการเรื่อง เหตุการณ์ต่างๆ ที่ไหลผ่านเข้ามามากมายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ดีที่สุด

กระบวนการผลิตข่าว

เป็นแบบจำลองที่ เบส (Bass, 1969) ปรับปรุงมาจากแบบจำลองผู้เฝ้าประตู โดยแสดงถึงกระบวนการเคลื่อนของข่าวสารที่เกิดขึ้นในองค์การข่าว และชี้ให้เห็นกระบวนการซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือระยะรวบรวมข่าว และกระบวนการจัดทำข่าว ดังแผนภูมิได้ดังนี้

จากแบบจำลองจะเห็นได้ว่าขั้นตอนแรกผู้รวบรวมข่าว จะทำ “ข่าวดิบ” (อันได้แก่ เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น) ให้เป็น “ต้นฉบับข่าว” หรือเรื่องราวที่เป็นข่าวต่างๆ ขั้นตอนที่เกิดขึ้น เมื่อผู้จัดทำข่าว (บรรณาธิการ) ปรับเปลี่ยนและรวบรวมเรื่องราวที่เป็นข่าวต่างๆ มาคัดเลือก จะลงพิมพ์ข่าวได้บ้าง จัดออกมาในรูป “ผลิตภัณฑ์สมบูรณ์” อันได้แก่หนังสือพิมพ์การแบ่ง การทำงานออกเป็นสองส่วนนี้ ทำให้เข้าใจถึงความใกล้ชิดของนักข่าว แหล่งข่าว

การผลิตข่าว

มาลี บุญศิริพันธ์ (2537) ได้กล่าวถึงเรื่องการผลิตข่าวไว้ว่า เมื่อทราบเรื่องที่จะเขียน ควรตรวจสอบค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนให้ละเอียดรอบคอบอีกครั้ง โดยการอ่าน สัมภาษณ์จากผู้รู้ หรือค้นคว้าจากห้องสมุดของโรงพิมพ์ และส่วนมากเหตุการณ์ที่เป็นข่าวมาก่อน จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ดีในการเขียน แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนและเรียบเรียงใหม่เพื่อให้ ผู้อ่านเข้าใจได้ โดยคำนึงถึงการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและถูกต้อง

อย่างไรก็ตามเมื่อนำแนวความคิดในเรื่องนายประตู่ข่าวสารมาใช้ศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการทำรายงานข่าว ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายๆ คนได้ศึกษาในเรื่องดังกล่าว โดยภาพรวมแล้วพบว่าได้เกิดแนวคิด 2 แนวเกี่ยวกับกระบวนการทำข่าว (ศิริชัย ศิริภายะ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531) นั่นคือทัศนะต่อกระบวนการทำข่าวที่ได้รับรู้กันตามสามัญสำนึกกับทัศนะการทำข่าวที่ก่อตัวมาจากการวิเคราะห์เนื้อหาและองค์การสื่อสารมวลชน ความแตกต่างระหว่าง 2 แนวคิดนี้ พอจะประมวลออกมาได้เป็น 4 ประเด็นคือ

1. เรื่องเหตุการณ์ที่จะนำมาเป็นข่าว
2. เกณฑ์สำหรับเลือกข่าว (คุณค่าของข่าว)
3. ความสนใจของสาธารณชนที่มีต่อข่าว

4. การรายงานข่าว

ทัศนะจากกลุ่มที่ใช้สามัญสำนึกจะมองว่า คุณสมบัติของข่าวก็คือการมีปฏิริยาการตอบสนองต่อความเป็นจริง ส่วนกลุ่มที่เน้นการวิเคราะห์หรือจะเน้นเรื่องธรรมชาติของกระบวนการคัดเลือกข่าวมีกฎเกณฑ์ และโครงสร้างที่ตายตัวแน่นอนสามารถเขียนลำดับขั้นตอนเป็นแผนผังของแนวความคิดแรกดังนี้

เหตุการณ์ → เกณฑ์เลือกข่าว → รายงานข่าว → ความสนใจในข่าว

ลำดับขั้นตอนจะเริ่มจากเหตุการณ์ต่างๆ ในโลกที่ปะทุขึ้นมาอย่างไม่อาจจะคาดเดาได้และเป็นเหตุการณ์ที่ผิดแปลกไปจากภาวะปกติ ต่อจากนั้น สื่อมวลชนก็จะมีปฏิริยาตอบสนองด้วยการประยุกต์เอาเกณฑ์การเลือกข่าวเข้าไปจับดู ซึ่งแน่นอนว่าเกณฑ์ที่ใช้ที่นั้นย่อมมีปัจจัยสำคัญประกอบอยู่ด้วยตัวหนึ่งเสมอ คือเหตุการณ์นั้นจะต้องมีความสำคัญต่อสาธารณชนอยู่พอสมควร ต่อจากนั้นผู้ทำข่าวจะประมวลเรื่องราวที่ถูกเลือกสรรมาแล้วทั้งหมดให้อยู่ในรูปของรายงานข่าวที่ตรงไปตรงมา จากนั้นก็นำเสนอต่อสาธารณชนซึ่งอาจจะสนใจหรือไม่สนใจในข่าวนั้นก็แล้วแต่ข้อมูลที่ส่งออกไปนั้นจะก่อให้เกิดปฏิริยาต่างๆ กันจากสาธารณชนซึ่งก็ได้เลือกสรรที่จะรับข่าวและเลือกตอบสนองในระดับหนึ่งเช่นกัน

ส่วนข้อเสนอของทัศนะที่สองที่เขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

ความสนใจในข่าว → เกณฑ์เลือกข่าว → เหตุการณ์ → รายงานข่าว

แผนผังแบบที่สองนี้เริ่มต้นจากประสบการณ์ของผู้ทำข่าวที่รู้ว่าเรื่องแบบไหนที่เป็นที่สนใจของมหาชน จากนั้นก็นำเอาความสนใจดังกล่าวมาตั้งเป็นเกณฑ์ในการเลือกข่าว โดยที่เกณฑ์นี้จะมีลักษณะคงที่และคงทน รวมทั้งยังต้องผนวกเอาข้อบังคับหรือข้อเรียกร้องขององค์กรที่ตนสังกัดอยู่และประเภทข่าวเข้ามาร่วมพิจารณาด้วยการที่เหตุการณ์หนึ่งๆ จะได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าของข่าวก็ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้น สอดคล้องกับเกณฑ์การเลือกข่าวเท่านั้น การรายงานข่าวก็เช่นกัน จะต้องเขียนให้เข้ากับเกณฑ์ของข่าวซึ่งรูปแบบการเขียนนั้น จะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่องค์กรข่าวนั้นระบุเอาไว้หรือเขียนตามหลักปฏิบัติที่เคยทำกันมา มิใช่ว่าจะเขียนขึ้นมาจากเหตุการณ์เกิดขึ้นทั้งหมดจริงๆ หรือเขียนตามที่ผู้อ่านต้องการจะทราบอย่างแท้จริงในความเป็นจริงถึงแม้ว่า เราไม่จำเป็นจะต้องเลือกทางเลือกระหว่างแบบใดแบบหนึ่งใน 2 แบบที่กล่าวมานี้เสมอไป แต่ถึงอย่างไร เราก็ไม่อาจจะกล่าวได้ว่า ทั้งสองแบบนี้จะเป็นเรื่องจริงที่สามารถเกิดขึ้นได้พร้อมๆ กัน

คุณภาพการเขียน

มีผู้ให้คำนิยามของแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการเขียนข่าวที่ดี (กิตติพงษ์ ทวีวงศ์, 2538 อ้างจาก อวยพร พานิชและคณะ, 2536) ดังนี้

“การเขียนเป็นลักษณะหนึ่งของการสื่อสาร เป็นวิธีการส่งสารที่ผู้ส่งสารเรียบเรียงความคิด ผ่านรหัสที่ตกลงร่วมกันในรูปของตัวอักษร เสนอเป็นสาระเรื่องราว ให้ผู้รับสารคือผู้อ่านได้ใช้ทักษะการอ่าน ตีความ และทำความเข้าใจเนื้อหา”

และ ได้สรุปความสำคัญของการเขียนเพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

1. การเขียนเป็นการเข้ารหัส (encoding) เพื่อการสื่อสารเพื่อบันทึกความคิดเป็นตัวอักษร อาจเพื่อเก็บไว้ในระบบ หรือเพื่อสื่อสารต่อไปยังผู้รับสาร
2. การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคล กลุ่ม และสื่อสารมวลชน
3. การเขียนช่วยให้ข้อมูล ช่วยโน้มน้าวใจ และช่วยให้ความบันเทิงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำหรับการสื่อสารแต่ละคราว

4. การเขียนทำความเข้าใจได้ดีกว่าพูด เนื่องจากได้ข้อมูลที่ละเอียดกว่า

5. การเขียนเป็นหลักฐาน ค้นคว้า อ้างอิงได้ เป็นประโยชน์ต่อการเก็บข้อมูล”

นอกจากนี้ได้ให้ความเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการเขียนเพื่อการสื่อสารมี 3 ประการ คือ

1. เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร (to inform)
2. เพื่อโน้มน้าวใจ (to persuade)
3. เพื่อให้ความบันเทิง (to entertain)

ตลอดจนได้แบ่งการเขียนเพื่อสื่อสาร ออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ก่อนการเขียน
2. ระหว่างการเขียน
3. หลังการเขียน

และในแต่ละขั้นตอนมีข้อที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ก่อนการเขียน ผู้เขียนต้องศึกษาวัตถุประสงค์ในการเขียนและวิเคราะห์ผู้อ่าน ต้องศึกษาวัตถุประสงค์ในการเขียน วัตถุประสงค์ที่ต่างกัน ทำให้ลักษณะการเขียนต่างกันด้วย

1. การเขียนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร ผู้เขียนมุ่งให้ผู้อ่านมีข้อมูลความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจเรื่องราวที่เขียนชัดเจน จึงต้องมีการลำดับความเป็นขั้นตอนการเขียนราบรื่น ไม่วกวน ใช้ภาษากระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย

2. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ ผู้เขียนมุ่งเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความเชื่อถือของผู้อ่านให้ปฏิบัติตามที่ผู้เขียนเสนอ จำเป็นต้องมีจิตวิทยาในการเขียน และศึกษาผู้รับสารให้ชัดเจนว่า เป็นกลุ่มใด ต้องการอย่างไร

3. การเขียนเพื่อความบันเทิง ผู้เขียนมุ่งให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินต้องรู้จักการสร้างภาพพจน์ (Figure of speech) การเล่นถ้อยคำ สำนวน

ต้องรู้ว่าเขียนให้ใครอ่าน ในการสื่อสารด้วยการเขียน มีเป้าหมายในการรับสาร 3 ประเภท คือ ผู้อ่านคนเดียว ผู้อ่านกลุ่ม และมวลชน (Read, 1975) ผู้เขียนควรรู้ว่า ข้อเขียนนั้นผู้รับสารเป็นใคร ต้องวิเคราะห์ผู้อ่าน เพื่อให้รู้จักกลุ่มเป้าหมายดีขึ้น ควรให้ความสนใจกับลักษณะทั่วไปของผู้อ่าน เช่น ทัศนคติ วัย เพศ สภาพสังคม ความรู้ เป็นต้น และควรใช้ระดับภาษาให้เหมาะสม

โดยทั่วไปผู้อ่านจะมีความรู้ ความสามารถในการอ่านและเข้าใจ รวมทั้งมีประสบการณ์ต่างกัน การเขียนให้คนจำนวนมากๆ อ่าน จึงต้องใช้ภาษาง่ายๆ แต่คงไม่ใช่ภาษาสำหรับเด็กชั้นประถมปีที่ 1 ให้ผู้ใหญ่อ่าน เนื่องจากภาษาที่ยากเกินไปหรือง่ายเกินไปย่อมเป็นอุปสรรคแก่การรับสารได้เท่าๆ กันเพราะทำให้ผู้รับสารล้มเลิกความตั้งใจที่จะรับ การส่งสารมาจึงเปล่าประโยชน์ (สวนิต ยมาภัย, 2528)

2. ระหว่างการเขียน ผู้เขียนต้องศึกษาเนื้อหาที่จะเขียน และวิธีการเขียน

เนื้อหาที่จะเขียน ผู้เขียนต้องศึกษาเนื้อหาที่จะเขียนเป็นอย่างดี การหาข้อมูลอาจได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง หรือได้จากการค้นคว้า และต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วย

ก่อนจะลงมือเขียน ผู้เขียนต้องเข้าใจเรื่องนั้นเป็นอย่างดี ดังที่ Mencher (1983) กล่าวว่า “ควรเขียนหลังจากรู้ว่าต้องการจะเขียนอะไร”

วิธีการเขียน ผู้เขียนต้องเรียนรู้หลักการใช้ไวยากรณ์ การใช้คำ วลีและประโยค หลักเกณฑ์การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการเลือกใช้ศัพท์ให้ถูกต้องตามความหมายสำหรับหนังสือพิมพ์ผู้เขียนควรรู้ศึกษาและยึดถือสไตล์บุ๊ค (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2532) เพื่อให้รูปแบบการเขียนสอดคล้องกับหลักปฏิบัติที่หนังสือพิมพ์นั้นๆ ยึดถือ

นอกจากนี้ ภาษาที่ใช้จะต้องง่าย กระชับ ตรงเป้าหมาย และเหมาะสมกับผู้อ่าน

3. หลังการเขียน ควรแก้ไขปรับปรุงงานเขียน เพื่อให้งานที่ได้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้

อวยพร พานิช (2534) เห็นว่า ในการแก้ไขปรับปรุงงานเขียนควรพิจารณาความสมบูรณ์ของงาน ดังนี้

เอกภาพของงาน งานเขียนนั้นต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสอดคล้อง
เข้ากันได้ดี

สารัตถภาพ มีการเน้นเนื้อหาที่เป็นส่วนสำคัญ การเน้นที่เหมาะสมจะทำให้
ผู้อ่านจับประเด็นของงานได้อย่างแจ่มชัด

สัมพันธ์ภาพ แต่ละส่วนของงานมีความกลมกลืน เข้ากันได้ดี อาจสัมพันธ์กัน
ด้วยคำ วลี แนวการเขียน รวมทั้งการเชื่อมคำ และความต่าง ๆ เข้าด้วยกัน”

Treece และ Hartman (1991) กล่าวว่า หลังจากเขียนเสร็จควรตรวจสอบสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบโครงเรื่อง (organization) และการดำเนินเรื่อง (flow of thought)
2. สังเกตความยาวของประโยคและย่อหน้า ส่วนใหญ่มักตัดออกได้อีก
3. ตัดการซ้ำคำหรือซ้ำความ
4. ระวังอย่าตัดข้อความสำคัญออกไป
5. ตรวจสอบว่าประธาน กริยา และสรรพนาม ใช้อย่างถูกต้องหรือไม่
6. ตรวจสอบส่วนขยาย (modifiers) ว่าอยู่ถูกที่หรือไม่
7. ต้องมีวลีหรือคำ สำหรับเชื่อมโยงข้อความแต่ละย่อหน้า เพื่อไม่ให้อ่านสะดุด

สำหรับหนังสือพิมพ์ งานแก้ไขปรับปรุงต้นฉบับเป็นของบรรณาธิการ หรือผู้แก้ไข
ต้นฉบับ แต่ก็มีความรับผิดชอบของนักเขียนหนังสือพิมพ์ที่จะปรับปรุงเรื่องที่ตนเองเขียน
ก่อนส่งไปให้ผู้ตรวจแก้ (Stovall, 1994) ดังนี้

การเขียนเป็นการสื่อสารความรู้ ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ จินตนาการ อารมณ์และ
ความคิดเห็น ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เป็นวิธีการสื่อสารที่ได้ผลดีและสะดวกรวดเร็ว
สามารถส่งไปได้ไกลทั่วโลก

และ เห็นว่าจุดมุ่งหมายของการเขียนมีดังนี้

1. เพื่อเล่าเรื่อง
2. เพื่ออธิบาย
3. เพื่อโฆษณา จูงใจ
4. เพื่อปลุกใจ
5. เพื่อแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ หรือแนะนำ
6. เพื่อสร้างจินตนาการ (ให้กับผู้อ่าน)
7. เพื่อเสียดสี ยั่วล้อ

กิตติพงษ์ ทวีวงศ์ อ้างจากวินเซนต์ โนแลน, 2533 ให้ความเห็นเกี่ยวกับ การสื่อสาร
ด้วยการเขียนมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำเอาเรื่องราวที่มีอยู่ในสมองออกมาลงบนกระดาษ
2. อ่านให้ตลอดเพื่อตรวจสอบว่าเรื่องที่เขียนหมายถึงเรื่องที่ต้องการจะสื่อสาร
3. อ่านทบทวนสมมติว่าตนเองเป็นผู้รับ

คุณภาพการเขียนและรายงานข่าว

มาลี บุญศิริพันธ์ (2537) ได้กล่าวถึงการนำเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ไว้ว่าควรมีคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการอ่าน ความเข้าใจและความน่าเชื่อถือแก่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ดังนี้

1. ความถูกต้อง หมายถึง ความถูกต้องในข้อเท็จจริงและเนื้อหา ตัวสะกด ตัวเลข เป็นต้น
2. ความชัดเจน หมายถึง ความแจ่มแจ้งชัดเจนทั้งในเรื่องของภาษา ความเข้าใจ การจับประเด็น ความแม่นยำ ตลอดจนการสื่อความหมายที่แน่นอนเที่ยงตรง
3. ความกระชับ หมายถึง ข่าวทุกชิ้นต้องเขียนให้กระชับ รัดกุม ไม่ยืดเยื้อเยิ่นเย้อจนน่าเบื่อ เพราะผู้อ่านต้องการรู้เรื่องราวอย่างรวดเร็วภายในเวลาจำกัด
4. ความเป็นกลาง หมายถึง การปราศจากความคิดเห็นในข่าว ผู้รายงานข่าวจะใส่ความคิดเห็นฝักฝ่ายในข่าวไม่ได้ ต้องรายงานไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเสมอ

ส่วนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้กรองสาร

ธงชัย มหาไตรภพ (2532) ทำการศึกษารายงานเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าว สำหรับลงพิมพ์ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 4 ฉบับ” สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกข่าวเฉพาะหน้าแรก ส่วนหนังสือพิมพ์สยามรัฐและเดลินิวส์ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวตามหน้าอื่นๆ ด้วย
2. ปริมาณเนื้อที่ลงข่าวในหน้าแรก ตามหน้าต่อข่าวมีปริมาณใกล้เคียงกันในหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ยกเว้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งมีปริมาณเนื้อที่ข่าวมากกว่าฉบับอื่นเล็กน้อย ส่วนจำนวนชิ้นของข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีมากกว่าฉบับอื่นๆ ถึงหนึ่งเท่าตัว
3. ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีการลงพิมพ์ข่าวการเมืองมากที่สุด ยกเว้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งลงข่าวอาชญากรรมมากที่สุด
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกข่าวต่างกันดังนี้

4.1 ปัจจัยคุณค่าข่าว และความสนใจผู้อ่านมีอิทธิพลมากที่สุด สองอันดับแรก สำหรับหนังสือพิมพ์สยามรัฐและมติชน

4.2 ปัจจัยความสนใจของผู้อ่านและคุณค่าของข่าวมีอิทธิพลมากที่สุด สองอันดับแรกสำหรับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์

5. ผู้ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่ศึกษาทำงานเป็นหมู่คณะ

ไวท์ (White, 1950) ได้ทำการศึกษาบทบาทของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกาฉบับหนึ่ง และได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวของผู้กรองสาร ดังนี้

1. ทักษะคติของบรรณาธิการที่มีต่อข่าว
2. ความเร่งรีบของเวลาที่ใช้ในการทำงาน
3. คุณค่าของข่าว
4. คุณภาพของการเขียนข่าว
5. หลักที่ยึดถือในการบริหาร
6. การมองความต้องการของผู้อ่าน
7. การแข่งขันของสื่อ

ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ (2534) ทำการศึกษาเรื่อง “เนื้อหาข่าว และแนวทางคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” สรุปผลการศึกษาดังนี้

บรรณาธิการและหัวหน้าข่าวของหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ (ไทยรัฐ, เดลินิวส์) จะให้ความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่งกับ ประเด็น หรือ คุณค่าของความเป็นข่าวที่มีความรวดเร็ว มีความใหม่ สด ทันสมัย ให้ข่าวที่มีความใกล้ชิดเป็นอันดับที่สอง และข่าวที่มีผลกระทบต่อเนื่องข่าวที่มีเจื่อนำ ข่าวที่มีความขัดแย้ง ข่าวที่มีความเด่น ข่าวที่มีความแปลกประหลาด ในเรื่องของเหตุการณ์ เป็นลำดับถัดมาตามลำดับ และจะให้ความสนใจกับข่าวที่มีการรายงานในเรื่องความก้าวหน้า และข่าวที่มีเรื่องเกี่ยวกับเพศเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของบุคคล เป็นอันดับสุดท้าย

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2526) ทำการศึกษาเรื่อง “การพิจารณาคัดเลือกข่าวประชาสัมพันธ์ของนิตยสารหนังสือพิมพ์” สรุปผลการศึกษาดังนี้

การคัดเลือกข่าว มีหลักที่สำคัญ พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ต้องเป็นข่าวที่เป็นจริง มีความแม่นยำไม่คลาดเคลื่อน
2. ต้องเป็นข่าวที่น่าสนใจ (INTEREST) ทำให้คนอ่าน “ทิ้ง” ได้
3. ต้องเป็นข่าวที่ให้ความรู้และมีสาระ อีกทั้งยังต้องให้ความคิดแก่ผู้อ่านด้วย
4. ต้องเป็นข่าวที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินได้ด้วย

ศิริชัย ศิริภายะ และกาญจนา แก้วเทพ (2533: 206-208) ได้กล่าวถึงงานศึกษาของ Galtung & Ruge (1965) เกี่ยวกับปัจจัยสำคัญสำหรับการเลือกข่าวว่ามีอยู่ 3 แบบคือ 1. ปัจจัยด้านองค์กร 2. ปัจจัยเกี่ยวกับประเภทของข่าว 3. ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมสำหรับ ปัจจัยด้านองค์กรเป็นปัจจัยที่พบได้มากที่สุดหลีกเลี่ยงได้ยากที่สุดและมักมีปัญหาอุปสรรคการติดตามมา ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทของข่าว คือการเลือกเหตุการณ์ที่เข้าได้กับความคาดหวังส่วนหนึ่งของผู้ชม (หมายความว่าเข้ากันได้กับเหตุการณ์ข่าวที่เคยมีมาแล้วในอดีต) เป็นข่าวประเภทที่ช่วยให้ลักษณะของเหตุการณ์ที่เคยได้รับการยอมรับกันอยู่แล้วว่า คุณค่าของ ข่าวนั้นยังคงมีคุณค่าอยู่ต่อไป และตลอดไป ส่วนปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม คือการให้คุณค่าของข่าวกับเหตุการณ์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุคคลชั้นนำในชาติที่เป็นชาติชั้นนำ หรือ มิฉะนั้นก็เป็นเหตุการณ์ที่เลวร้าย มีความเชื่อกันว่าบรรดาเหตุการณ์ที่กล่าวมานี้ล้วนอยู่ในความสนใจของประชาชน

รัศมี อิทธิวรรณพงศ์ (2530) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันประเภทเพ่งคุณภาพ ประเภทประชานิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม พบว่าการพิจารณาเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ของหนังสือพิมพ์ ทั้ง 3 ประเภทที่ศึกษา บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ได้ใช้เกณฑ์การพิจารณา และอาศัยปัจจัยบางประการเป็นแนวทางในการคัดเลือกข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น ความสำคัญของหน่วยงานที่ส่งข่าวประชาสัมพันธ์ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจะได้จากข่าว ประโยชน์ที่หนังสือพิมพ์จะได้รับจากการลงข่าว ลักษณะความสำคัญของเนื้อหาข่าวที่จะลงพิมพ์ วิธีการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ส่วนตวิระหว่างบรรณาธิการกับผู้นำข่าวประชาสัมพันธ์ไปให้ลงพิมพ์ และคุณภาพของข่าวประชาสัมพันธ์ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย